

STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY

W SPRAWIE WARUNKÓW PRACY, WYPADKOWOŚCI I STANU BEZPIECZEŃSTWA PRACY W GÓRNICTWIE

Rada Ochrony Pracy, po rozpatrzeniu przedłożonych przez Główny Inspektorat Pracy i Wyższy Urząd Górniczy informacji i analiz dotyczących wypadkowości i bezpieczeństwa pracy w górnictwie polskim, uznaje za bardzo niepokojący stan warunków pracy wpływający na wzrost zagrożeń zdrowia i życia. Skutkiem tego stanu są wysokie w górnictwie na tle innych rodzajów działalności wskaźniki wypadkowości (wypadki zbiorowe, niebezpieczne zdarzenia i katastrofy wywołane zapaleniem metanu, wybuchem pyłu węglowego i tąpniętami). Jest to skutek przede wszystkim wieloletniej, intensywnej eksploatacji złóż oraz konieczności eksploatacji coraz niżej zalegających pokładów węgla coraz niżej zalegających, znacznej dekapitalizacji sprzętu technicznego decydującego o bezpieczeństwie załóg, a także nieprzestrzegania obowiązujących przepisów i zasad techniki górniczej.

W trosce o życie i zdrowie pracowników górnictwa węgla kamiennego, Rada Ochrony Pracy stwierdza, że istnieje pilna potrzeba podjęcia przez zarządy spółek węglowych i ich organy założycielskie, organy nadzoru górniczego, związki pracodawców, związki zawodowe oraz Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, a także Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji jako organ nadzorujący Wyższy Urząd Górniczy działań zmniejszających ryzyko zawodowe w tym sektorze gospodarki.

Rada Ochrony Pracy uznając potrzebę dostosowywania się górnictwa do warunków gospodarki rynkowej jest przeciwna czynieniu tego kosztem pogarszania się warunków pracy i bezpieczeństwa załóg górniczych.

Za najważniejsze działania Rada uznaje realizację długofalowych kierunków działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa pracy w kopalniach, a zwłaszcza:

- objęcie szczególnym nadzorem, przez przedsiębiorców i organy nadzoru górniczego, rejonów o wysokiej koncentracji wydobycia węgla,
- uwzględnianie w planach poprawy warunków pracy czynników technicznych w szczególności poprzez wyposażanie kopalń w bezpieczne rozwiązania techniczne (nowoczesne maszyny i urządzenia),
- eliminowanie niewłaściwej organizacji pracy, ograniczanie przyczyn wywołujących stres, prowadzenie szkoleń pracowników przez certyfikowane jednostki edukacyjne,
- rozwijanie i upowszechnianie przez przedsiębiorców systemów motywujących do poprawy stanu bezpieczeństwa załóg górniczych,
- opracowanie programu kształcenia i zatrudniania kadry o odpowiednich kwalifikacjach technicznych w powiązaniu z planami wydobycia węgla kamiennego w kolejnych latach i wdrożenie go - w celu zapewnienia wystarczającej obsady osobowej.

Rada uznaje za konieczne uwzględnianie w określaniu wielkości wydobycia węgla w poszczególnych kopalniach rodzajów i intensywności występujących zagrożeń oraz skuteczności stosowanych zabezpieczeń.

Rada zauważa jednocześnie pewne zjawiska pozytywne, sprzyjające realizacji powyższych celów, jak np.:

1. Sukcesywne wprowadzanie systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy.
2. Poprawę stanu zaopatrzenia pracowników w sprzęt ochrony osobistej.
3. Wdrażanie kompleksowych programów ograniczania niekorzystnego wpływu czynników szkodliwych dla zdrowia, głównie hałasu i zapylenia.
4. Duże zaangażowanie w problematykę BHP górniczych związków zawodowych i społecznej inspekcji pracy.

Mając na uwadze konieczność wdrażania do praktyki w górnictwie węgla kamiennego Konwencji nr 176 MOP z 1995 r. dot. bezpieczeństwa i higieny pracy w kopalniach oraz standardów obowiązujących w państwach Unii Europejskiej i przyjętych w prawie polskim (zwłaszcza Dyrektywy 92/104/EWG dotyczącej minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników górnictwa odkrywkowego i podziemnego), Rada Ochrony Pracy wskazuje na potrzebę efektywnej współpracy organów nadzoru górniczego z Państwową Inspekcją Pracy i pozostałymi organami nadzoru i kontroli, związkami zawodowymi i organizacjami pracodawców oraz instytucjami naukowo-badawczymi.

Warszawa, 2 lipca 2003 r.

PRZEWODNICĄCY
RADY OCHRONY PRACY

Posel *Zbigniew Janowski*